

Azərbaycan Respublikası adından

Q Ə T N A M Ə

İş № 2(103)- /2019

2019-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası

Hakimlər Vüqar Təvəkgül oğlu Həsənovun sədrliyi və məruzəsilə, Şərafət Asif qızı Məmmədovadan və Namiq Şamil oğlu Cəfərovdan ibarət tərkibdə, məhkəmə iclas katibi Səadət Nizami qızı Qəhrəmanovanın katibliyi, iddiaçı XXXX oğlunun, cavabdeh XXXX qızının iştirakı ilə

İddiaçı XXXX oğlunun cavabdeh XXXX qızına qarşı nikahın pozulması tələbinə dair tələbinə dair mülki iş üzrə Bakı şəhəri Sabunçu Rayon Məhkəməsinin 2(008)- /2018 sayılı 27 aprel 2018-ci il tarixli qətnaməsindən iş üzrə cavabdeh XXXX qızı tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında, açıq məhkəmə iclasında baxaraq,

m ü ə y y ə n e t d i:

İddiaçı XXXX oğlu cavabdeh XXXX qızına qarşı nikahın pozulması tələbinə dair iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək, cavabdeh XXXX qızı ilə arasında 03 noyabr 2004-cü ildə XXXXI rayon VVADQ şöbəsində XXXX ilə qeyd edilmiş nikahın pozulması, XXXX-ci ildə anadan olan XXXX oğlu və XXXX-ci ildə anadan olan XXXX oğlu adlı uşaqlarının onun yanında qalması barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

İddia tələbini onunla əsaslandırılmışdır ki, 03 noyabr 2004-cü ildə cavabdeh XXXX qızı ilə rəsmi nikaha daxil olaraq ailə həyatı qurmuşdur. Birgə nikahlarından XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX və XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX adlı iki uşaqları var. Cavabdehlə ailə həyatı qurduqdan sonra ilk vaxtlar ailə münasibətləri normal olsa da sonradan aralarında müəyyən ailə münaqişələri yaranmağa başlamış və tədricən münasibətlərində soyuqluq yaranmışdır. Buna cavabdehlə onun xasiyyətinin bir-birinə uyğun gəlməməsi səbəb olmuşdur. Faktiki olaraq eyni ünvanda yaşasalar da, ailə münasibətləri yoxdur. Artıq ailə həyatının bərpa olunması mümkün deyildir. Nikahları formal xarakter daşıyır. Bu səbəbdən də nikahın pozulması qərarına gəlmişdir. Fikri qətidir. Uşaqları hazırda onun himayəsindədir, uşaqların tərbiyəsi ilə özü məşğul olur. Uşaqların maddi və digər tələbatlarını ödəyir, onlara həm ata, həm də ana qayğısı göstərir. Nikahın pozulması tələbi ilə yanaşı hesab edir ki, həm də uşaqların onun yanında qalması daha məqsədə müvafiqdir. Buna görə məhkəmədən, cavabdeh XXXX qızı ilə arasında 03 noyabr 2004-cü ildə XXXXI rayon WADQ şöbəsində XXXX ilə qeyd edilmiş nikahın pozulması, XXXX-ci ildə anadan olan XXXX oğlu və XXXX-ci ildə anadan olan XXXX oğlu adlı uşaqlarının onun yanında qalması barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş edir.

Bakı şəhəri Sabunçu Rayon Məhkəməsinin 2(008)- /2018 sayılı 27 aprel 2018-ci il tarixli qətnaməsi ilə XXXX oğlu ilə XXXX qızı arasında XXXX rayon Qeydiyyat Şöbəsində 03 noyabr 2004-ci il tarixdə bağlanmış və XXXX nömrə ilə qeyd edilmiş nikahın pozulması, tərəflərin birgə nikahından doğulmuş XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX oğlu və XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX oğlunun ataları XXXX oğlunun yanında qalması qət edilmişdir.

Bakı şəhəri Sabunçu Rayon Məhkəməsinin 2(008)- /2018 sayılı 27 aprel 2018-ci il tarixli qətnaməsindən narazı qalan cavabdeh XXXX qızı apellyasiya şikayəti vermişdir.

Apellyasiya şikayətini onunla əsaslandırmışdır ki, məhkəmə iclasında o, uşaqların onun yanında qalması barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etsə də, məhkəmə formal mülahizələrlə iddiaçının əsassız iddiasını təmin etmişdir. Ailədə başlıca vəzifə uşaqların mənafeyinin hərtərəfli müdafiəsi və hər bir uşağın yaşayış yerinin anasının yanında saxlanması onun maraqlarına uyğundur və bu ilk növbədə uşaqların mənafeyinə xidmət edəcəkdir. Bakı şəhəri Sabunçu Rayon Məhkəməsinin 2(008)- /2018 sayılı 27 aprel 2018-ci il tarixli 2(008)- /2018 sayılı qətnaməsi qismən ləğv edilməli və iddianın tərəflərin birgə nikahından doğulmuş XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX oğlu və XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX oğlunun anaları XXXX qızının yanında qalmaları barədə yeni qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

Cavabdeh XXXX qızı məhkəmə kollegiyasının iclasında apellyasiya şikayətini müdafiə edərək verdiyi izahatında göstərmişdir ki, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi uşaqların atanın himayəsinə verilməsi hissəsində tam əsassızdır. İddiaçı ilə təxminən 2 il əvvəl ayrılmışlar. Uşaqların ikisi də məhkəmə qətnaməsi ilə ona verilmişdir. İddiaçı uşaqlara baxmır. Bir uşağa 10 ildən çoxdur ki, cavabdehin anası baxıb. Bundan əvvəlki mübahisə zamanı qəbul olunmuş qətnamə ilə uşaqlar ona verildikdən sonra iddiaçı barışmalarını, ailənin dağılmamasını təklif etmiş, o da barışmışdır. Sonra görmüşdür ki, iddiaçı onu aldadıb. Barışdıqdan sonra aliment ödəməməyə görə uşaqları ondan almışdır. 2 ilə yaxındır ki, uşaqlarını görmür. Ancaq həmişə məktəbə onları görməyə gedir. İddiaçı uşaqları götürüb anası ilə bir evdə yaşayır. O, isə gəlin köçdüyü evdə yaşayırdı. Sonradan iddiaçı onu məcbur etmişdir ki, evdən çıxsın, işqları kəsmişdir. O da polisə müraciət etmək məcburiyyətində qalmışdır. Uşaqların ikisinin də olmasa belə yalnız böyük oğlu XXXX-in onun yanında saxlanmasını xahiş etmişdir.

İddiaçı XXXXoğlu məhkəmə kollegiyasının iclasında apellyasiya şikayətinə etiraz edərək verdiyi izahatında göstərmişdir ki, uşaqlar özləri onun yanında qalmaq istəyirlər. Düzdür, böyük oğlunu cavabdehin anası saxlamışdır. Lakin onu orada incitdikləri üçün onun yanına gəlmişdir. Hazırda o, qeyri-rəsmi işləyir. Dəfələrlə cavabdehdən işləməməsini və uşaqlara baxmasını tələb etsə də o işini uşaqların mənafeyindən üstün tutmuşdur. Bir uşağı doğulan vaxtdan onun anası baxmışdır. Digər uşağa isə o və cavabdehin anası baxmışdır. İddiaçı heç bir vaxt birlikdə ailə olaraq uşaqlarla daimi yaşamamışdır. Buna baxmayaraq evləri yaxın olduğu üçün uşaqlar həmişə bir yerdə böyümüş və qarşılıqlı olaraq bir birinə bağlı olmuşlar. Cavabdeh və onun valideynləri böyük uşağa əziyyət vermiş, onu dəfələrlə cəza kimi zirzəmiyə salmış və ac saxlamışlar. Cavabdeh öz atasının bu hərəkətlərinə etiraz etməmiş, əksinə onun hərəkətlərini davam etdirmişdir. Uşaqlar ana olaraq cavabdehlə yaşamaq istəyirlər. Onu mənzildən heç kim çıxarmamışdır. Özü əşyalarının bir hissəsini götürərək könüllü getmişdir. Gəlib evdə yaşamasına isə etiraz etməmişdir. Sadəcə hansı səbəbdənsə özü evdə yaşamaq istəməmişdir. Onun aylıq gəliri 700-800 manata yaxındır. Uşaqları ilə bir yerdə qalır. Uşaqlar XXXX məcburi köçkün məktəbində oxuyurlar.

Məhkəmə kollegiyası sədrlik edəninin işin hallarına dair məruzəsini, tərəflərin izahatını dinləyib, apellyasiya şikayətinin dəlillərini araşdıraraq hesab edir ki, verilmiş apellyasiya şikayəti təmin edilmədən, Bakı şəhəri Sabunçu Rayon Məhkəməsinin 2(008)-/2018 sayılı 27 aprel 2018-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

İş materiallarında olan XXXX rayon WADQ Şöbəsi tərəfindən 03 11 2004- cü il tarixdə verilmiş nikah haqqında şəhadətnamədən görünür ki, XXXX oğlu ilə XXXX qızı 03 noyabr 2004-ci il tarixdə nikahlarını bağlamışlar və XXXX nömrə ilə qeyd edilmişdir.

İş materiallarında olan doğum haqqında şəhadətnamələrin surətindən görünür ki, tərəflərin birgə nikahından XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX oğlu və XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX oğlu adlı uşaqları anadan olmuşdur.

Bakı şəhəri Sabunçu rayonu İcra Hakimiyyəti Başçısının yanında Qəyyumluq və Himayəçilik Komissiyasının 09.04.2018-ci il tarixli XXX sayılı rəyindən görünür ki, komissiya XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX oğlunun anası XXXX qızının himayəsinə, XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX oğlunun isə ata XXXX oğlunun himayəsinə verilməsini məqsədüyükün hesab etmişdir.

Birinci instansiya məhkəməsinin mövqeyinə görə tərəflər arasında olan nikah pozulmalı, boşanmadan sonra XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX oğlu və XXXX-ci il təvəllüdlü XXXX oğlu ataları XXXXoğlunun yanında qalmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Ailə Məcəlləsinin 22.2.1-ci maddəsinə əsasən bu Məcəllənin 22.1 -ci maddəsində göstərilən məsələlər üzrə ər-arvad arasında saziş olmadıqda, eləcə də bu saziş uşaqların və ya tərəflərdən birinin marağını pozduqda məhkəmə boşanmadan sonra yetkinlik yaşına çatmayan uşaqların valideynlərindən hansının yanında qaldığını və həmin Məcəllənin 22.2.2-ci maddəsinə əsasən uşaqlar üçün alimentin hansı valideyndən və hansı miqdarda tutulduğunu müəyyən etməlidir.

Məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, hazırkı apellyasiya icraatı cavabdehin şikayəti əsasında başlanmış, cavabdeh uşaqların atanın yanında qalmasına dair hissədə birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsini mübahisələndirmişdir. Bu baxımdan hazırkı icraatda yalnız apellyasiya şikayətində mübahisələndirilən hissə yoxlanılır.

Azərbaycan Respublikası Ailə Məcəlləsinin 52-ci maddəsinə əsasən uşaq ailədə onun maraqlarına toxunan istənilən məsələnin həlli zamanı öz fikrini bildirmək, habelə məhkəmə istintaqı və inzibati araşdırmaların gedişində dinlənilmək hüququna malikdir. Onun maraqlarına zidd olan hallar istisna olunmaqla, 10 yaşına çatmış uşağın fikri mütləq nəzərə alınmalıdır. Bu Məcəllə ilə nəzərdə tutulmuş hallarda məhkəmə və ya qəyyumluq və himayə orqanı yalnız 10 yaşına çatmış uşağın razılığı ilə qərar qəbul edə bilər.

Hazırkı iş üzrə tərəflərin birgə nikahından olan hər iki övladı 10 yaşına çatmış və bu səbəbdən də məhkəmə iclasında onların fikirlərinin dinlənilməsi zəruri hesab edilmişdir. Məhkəmə kollegiyasının iclasında valideynlərinin iştirakı ilə dindirilən 31 dekabr 2005-ci il təvəllüdlü XXXX oğlu bildirmişdir ki, 5-6 aydır daimi olaraq atası ilə yaşayır. Əvvəl ana babasının evində yaşayırdı, xalası, nənəsi, babası, dayısı orada qalırdı. Babası ilə bir otaqda qalırdı. Babası zibil yığıb zavoda verirdi, o, onu da aparırdı, o da getmirdi, getmədikdə onu evin zirzəmisinə salırdı. Anası onu onlarda qoyub gedirdi. Anası gələndə deyəndə ki, onu zirzəmiyə salırlar, ona gülürdülər. Anası və babası ona məktəbə getməyə icazə vermirdilər. Anası işlədiyinə görə ümumiyyətlə evdə olmurdu. Ona yemək vermirdilər. Atası ilə yaşamağa başlayandan isə XXXXI rayon məktəbində oxuyur. Qiymətləri normaldır, 4-5 alır. Azərbaycan dili, riyaziyyat fənlərini daha yaxşı oxuyur. Böyüyəndə hərbiçi olmaq istəyir

Məhkəmə kollegiyasının iclasında valideynlərinin iştirakı ilə dindirilən 23 iyun 2007-ci il təvəllüdlü XXXX oğlu bildirmişdir ki, valideynləri iki il olar ki, ayrılmışlar, həmin vaxtdan Bakı şəhərində atası ilə birlikdə yaşayır. Eyni evdə atası, qardaşı və o, qalır. Hazırda XXXXI rayon məktəbində təhsil alır. Dərslərini normal oxuyur. Atası ilə yaşamaq istəyir. Anası ilə qalanda ona yemək vermirlər. Ümumiyyətlə o, həmişə ata nənəsinin yanında yaşamış və ona nənəsi baxmışdır. Anası onunla heç vaxt maraqlanmamışdır.

Məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, uşaqların hansı valideynin yanında qalması məsələsi həll edilərkən, uşaqların yetişkinliyi, fikirlərini aydın ifadə etmək qabiliyyəti, fikirlərini bildirərkən təsirlərə məruz qalmaları, etibarlı ailə münasibətlərini saxlanması, ən başlıcası

qardaşlar arasında münasibətlərin eyni vəziyyətdə saxlanması baxımından dəyərləndirilməlidir.

Məhkəmə kollegiyası valideynlərə münasibətdə qeyd edir ki, onların vəziyyəti faktiki olaraq bərabərdir. Bu halda isə uşaqların hansı valideynin yanında saxlanması onların mənafeyinə uyğun olması yoxlanılmalıdır. İşin araşdırılmış hallarından aydın olur ki, ailə münasibətlərinin olduğu vaxtda da uşaqlardan biri, yəni XXXX atasının valideynlərinin yanında, XXXX isə anasının valideynləri ilə birlikdə yaşamışdır. Son zamanlar isə faktiki olaraq uşaqları atanın yanında yaşayırlar. Onlar normal yaşayış mühitlərini atanın yanında yaşamaqla formalaşdırmışlar. Bu mühitdən ayrılmaları üçün isə kifayət qədər əsaslı və möhtəbər hallar mövcud olmalıdır.

Bununla yanaşı məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, faktiki olaraq uşaqların öz fikirləri, valideynlərin uşaqlara münasibəti və ananın kiçik uşaqla uzun müddət bir yerdə yaşamadığına görə onunla ünsiyyət qurmaqda çətinlik çəkməsini göstərməsi, uşaqların bir-birindən ayrılmasının isə onlara faktiki olaraq daha ağır psixoloji gərginlik yaratması ehtimalı nəzərə alınmalıdır. Məhkəmə kollegiyası digər tərəfdən qeyd edir ki, uşaqlarla bağlı hər hansı bir qərarın qəbul edilməsi zamanı ən zəruri məqam onların üstün mənafeyinin nəzərə alınmasının vacibliyinə diqqət yetirməkdir. İşin araşdırılmış halları baxımından onların atanın yanında saxlanması faktiki olaraq onların üstün mənafeyinə təmin olunmasını şərait yaratmış olur. Uşaqların anaya verilməsi halda onların rahat, təhlükəsiz yaşamalarına zəmanət yoxdur. Əksinə ata ilə qaldığı təqdirdə isə belə zəmanətin mövcudluğu işin araşdırılmış halları, ən başlıcası uşaqların özlərinin bildirdikləri isə təsdiq olunmuş olur. Birinci instansiya məhkəməsində alınmış qəyyumluq himayə orqanının rəyinə münasibətdə məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, rəy əsaslandırılmamışdır, bununla yanaşı həmin rəyə əsaslanaraq nəticə verilsə artıq kifayət qədər davam etmiş ailə mübahisələri və pozulmuş nikahla bağlı dəfələrlə psixoloji gərginliyə məruz qalmış uşaqların bir-birindən ayrılması faktiki olaraq onların ailə bağlarının tamamilə qırılması və onların yadlaşmasını səbəb ola bilər ki, bu vəziyyət isə uşaqların mənafeyinə uyğun hesab edilə bilməz. Məhkəmə kollegiyasının bu nəticəsi ananın uşaqlara münasibətdə malik olduğu hüquqlarına müdaxilə kimi qəbul olunmamalıdır. İşin araşdırılmış halları ilə tam olaraq təsdiq olunmur ki, ana uşaqlarını bir ailə daxilində saxlanmasını təmin etmiş, onlara münasibətdə ana qayğısını və vəzifələrini lazımı qaydada yerinə yetirmişdir. Hazırkı vəziyyətdə isə belə vəzifənin yerinə yetirməsində israrlı deyildir. Uşaqların isə onlara belə münasibət bəsləyən ananın yanında saxlanması faktiki olaraq uşaqların özləri üçün artıq formalaşdırmış olduqları rahat həyat tərzinin pozulmasına şərait yaratmış olar.

Beləliklə, məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, birinci instansiya məhkəməsi tərəflər arasında yaranmış mübahisəni düzgün həll etmiş, qətnamə maddi və prosessual hüquq normalarına uyğun çıxarılmış, iş üzrə müəyyən edilmiş həqiqi hallara və tərəflərin qarşılıqlı münasibətlərinə uyğun və yalnız məhkəmə iclasında tədqiq olunmuş sübutlarla əsaslandırılmışdır. Cavbdehin verdiyi apellyasiya şikayətinin dəlilləri hazırkı iş üzrə qətnamənin dəyişdirilməsi üçün əsas ola bilməz. Ona görə də birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalı, apellyasiya şikayəti təmin edilməməlidir.

Göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 372, 382, 384.0.1, 392, 393 və 402-406-cı maddələrini rəhbər tutaraq, məhkəmə kollegiyası

q ə t e t d i:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı şəhəri Sabunçu Rayon Məhkəməsinin 2(008)- /2018 sayılı 27 aprel 2018-ci il tarixli qətnaməsi cavabdeh XXXX qızına münasibətdə dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamədən işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verildiyi gündən 2 (iki) ay müddətində Bakı Apellyasiya Məhkəməsi vasitəsi ilə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasına kassasiya şikayəti verilə bilər.

Sədrlik edən hakim
Hakimlər

imza:
imzalar:

Əsli ilə düzdür
Hakim:

Vüqar Həsənov

Sədrlik edən:

Vüqar Həsənov

Hakimlər:

Şərafət Məmmədova

Namiq Cəfərov